

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Pedagogická fakulta

Katedra společenských věd

Bakalářská práce

Integrace vietnamských dětí na Znojemsku

Vypracovala: Alena Floriánová

Vedoucí práce: PhDr. Salim Murad, Ph.D.

České Budějovice 2013

PROHLÁŠENÍ

Tímto prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a uvedla v ní veškerou literaturu i ostatní zdroje, které jsem použila.

V Českých Budějovicích dne

Ráda bych poděkovala vedoucímu mojí bakalářské práce panu **PhDr. Salimu Muradovi, Ph.D.** za jeho cenné rady a vedení mojí práce, dále bych chtěla poděkovat Anně Ngueyn, Ing. Vlastimilu Gabrhelovi a paní učitelce ze základní školy JUDr. Josefa Mareše za jejich ochotu k rozhovoru.

ANOTACE

Bakalářské práce „Integrace vietnamských dětí na Znojmsku“ je zaměřena na problematiku vietnamských dětí na základních školách. V teoretické části jsou vysvětleny pojmy související s integrací, je zde také popsána historie, kultura, školství a tradice vietnamské minority. Dále je zde uvedeno několik kulturních odlišností, jež mnohdy vedou k nedorozumění. Praktickou část tvoří analýza rozhovorů osob, které byly dotazovány na integraci související s vietnamskou společností v oblasti Znojma. Cílem práce bylo zjistit, v jakých podmínkách Vietnamci u nás žijí a jak je efektivní způsob integrace na území České republiky, konkrétně Znojma. Záměrem práce je, aby nejen pedagog pochopil a porozuměl jejich situaci a pak uměl reagovat na odlišné chování s touto minoritou.

ANNOTATION

Thesis: "Integration of Vietnamese children in Znojmo region" focuses on the issue of Vietnamese children in primary schools. In the theoretical section the terms related to integration are explained and the history, culture, education and tradition of Vietnamese minority is also described. Furthermore, some cultural differences that often lead to misunderstandings are described. The research part consists of an analysis of interviews of people who were interviewed for the integration associated with Vietnamese companies in Znojmo region. The aim of this paper was to determine the conditions in which the Vietnamese live among us and how effective the way of integration is in the Czech Republic, specifically Znojmo. The aim of this paper is not only for the teacher to understand their situation and then be able to respond to the different behavior of this minority.

Obsah

1	Úvod	7
2	Vymezení pojmů	8
2.1	Základní pojmy	8
2.2	Pojem integrace	9
2.3	Členění integrace	9
2.4	Modely adaptace a integrace v majoritní společnosti	10
2.5	Podmínky integrace	11
2.6	Modely integrace ve vzdělávání na základních školách	12
3	Negativní jevy ze strany majoritní společnosti	13
3.1	Intolerance, předsudky a stereotypy	13
3.2	Xenofobie	14
3.3	Rasismus	14
4	Imigranti v České republice	15
4.1	Pobyt na území České Republiky	15
4.2	Uplatnění vietnamské minority na trhu práce	15
4.3	Sociální dávky	15
5	Integrace imigrantů v ČR	16
5.1	Češi a minority	16
5.2	Problematika integrace v České Republice	17
5.2.1	Seznámení s problémem	17
5.2.2	Znalost Českého jazyka	18
5.2.3	Informovanost cizinců a jejich orientace v majoritní společnosti	18
5.3	Cíle integrační politiky České republiky	19
5.4	Majoritní společnost a cizinci	19
5.5	Projekty související s integrací:	20

6	Vietnamské etnikum.....	21
6.1	Stručná periodizace Vietnamských dějin.....	21
6.2	Kultura a náboženství	23
6.3	Tradiční svátky ve Vietnamu	24
6.4	Odlišná neverbální komunikace	24
6.5	Migrace Vietnamců do ČR.....	26
6.5.1	Život vietnamské minority v České republice.....	27
6.5.2	Bariéry bránící integraci ze strany vietnamské menšiny:	27
6.5.3	Pozitivní faktory, které pomáhají při integraci:.....	28
7	Vietnamské školství	29
7.1	Vliv Evropy na systém vzdělávání vietnamských žáků a studentů.....	29
7.2	Současný vzdělávací systém	30
7.2.1	Předškolní věk	30
7.2.2	Školní věk.....	30
7.2.3	Odborné školy	31
7.2.4	Vysoké školy	31
8	Znojmo a vietnamská minorita	32
8.1	Subjektivní zkušenost	32
8.1.1	Uyanga	33
8.2	Analýza rozhovoru s Annou Nguyen.....	34
8.3	Analýza rozhovoru s pedagogem	37
8.4	Analýza rozhovoru se starostou města Znojma.....	38
9	Závěr.....	39
10	Seznam literatury	41
11	Přílohy	43

1 Úvod

Svou bakalářskou prací jsem zaměřila na problematiku integrace vietnamské minority v České republice. Blíže jsem zkoumala oblast Jihomoravského kraje a to oblast Znojemska, ze kterého pocházím. Jelikož jsem studentkou Pedagogické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, tak zkoumanou částí společnosti jsou děti-žáci, studenti. Mým cílem v této práci je přiblížit vietnamskou společnost a ukázat problémy, které se týkají jejich integrace.

Toto téma jsem si zvolila, jelikož cítím, že tato problematika je velkým problémem dnešní společnosti. Díky svým vlastním zkušenostem na základní škole, kterou jsem sama navštěvovala a poté i na této škole měla pedagogickou praxi, mohu tvrdit, že integrace je velmi důležitým procesem v současné době. S tímto procesem však souvisí mnoho problémů, které jsem čtenáři ve své práci přiblížila. Je nutné, aby moderní majoritní společnost pochopila své nové sousedy, nebyla ovlivňována médii a nenechala si podsouvat stereotypy a předsudky, které dávají důvody k atakům na minority. Je velmi důležité o tomto tématu mluvit a toto téma zpracovávat nejen teoreticky ale hlavně je implementovat v běžném životě, v reálné praxi.

Práci jsem rozdělila klasicky na část teoretickou a praktickou. V první části se zaměřuji na pojmy. Čtenář zde nalezne vysvětlené pojmy, které s integrací souvisejí. Dále se zabývám samotnou integrací, tento pojem jsem blíže vysvětlila a uvedla také jeho členění, modely a také podmínky. K teorii jsem připojila i problematiku imigrantů u nás a jejich integraci. V této části přibližuji také vietnamské etnikum. Čtenář se zde dozví o vietnamské historii, kultuře, zvycích a typu školství. Druhou část mé práce tvoří již minorita Vietnamců na Znojemsku. Uvedla jsem zde své subjektivní zkušenosti s touto minoritou. V praktické části jsem též prozkoumala názory na integraci na Znojemsku. Osoby, kterých jsem se dotazovala, byl starosta města Znojma a učitelka základní školy, která má 25 letou praxi ve školství. Posledním účastníkem mého výzkumu byla studentka gymnázia, vietnamského původu.

Práce přibližuje vietnamskou kulturu, myšlení a tradice hlavně učitelům, aby sami pochopili rozdílnosti našich kultur. Každý člověk a nejen učitel, by měl vědět, jak je těžké opustit svou rodnou zemi a přijít do cizí, kde stále existuje mnoho předsudků a neznalosti vůči vaší společnosti.

2 Vymezení pojmů

V této části práce jsou charakterizovány základní pojmy, jejichž vysvětlení je důležité pro orientaci v problematice, kterou se moje práce zabývá, a to jest integrace imigrantů.

2.1 Základní pojmy

- pojem **imigrace** souvisí s přistěhovalectvím. Je to proces, při kterém cizinci osidlují jinou zemi, než je jejich domovský stát.
- **imigranta** můžeme též nazvat přistěhovalcem. Je to cizinec, který přišel do hostitelské země za účelem dlouhodobějšího pobytu.
- **migrací** je označován proces, kdy se osoby přemísťují přes hranice jiného státu než domovského a tyto osoby nazýváme migranty.
- **minoritní společnost** je společnost osob, jež mají menší počet členů, než má na daném území skupina většinová. Tato menšinová skupina je často znevýhodněná v souvislosti s odlišnostmi, které má vůči skupině většinové.
- **majoritní společnost** je společností většinovou. Na daném území převládá její počet členů.
- Tato společnost mnohdy trpí různými předsudky a stereotypy vůči skupinám minoritním.⁶

---

⁶ JANDOUREK, J. *Sociologický slovník*. Praha: Portál, 2001. 285 s. ISBN 80-7178-535-0

2.2 Pojem integrace

Zásady koncepce integrace cizinců na území České republiky (2009, online), tyto zásady jsou přílohou Usnesení vlády č. 689 ze 7. července 1999. Tam zní formulace o integraci imigrantů takto:

„ ... proces postupného začleňování imigrantů do struktur a vazeb společnosti domácího obyvatelstva. Integrace imigrantů je komplexním jevem, který má své podmínky a politické, právní ekonomické, sociální, kulturní, psychologické a náboženské aspekty“.

Historie dokázala, že soužití jiných kultur může vést ke konfliktům nejen mezi odlišnými kulturami, ale také ve společnosti domácího obyvatelstva. Proto je důležité se touto otázkou zabývat. Vždy se musí jednat o proces oboustranný, musí být **chuť integrovat a být integrován**.

2.3 Členění integrace

Integraci můžeme členit do dvou dimenzí. Tou první je sociálně-ekonomická a druhou můžeme nazvat sociální integrací.

- Sociálně-ekonomická integrace zahrnuje především rovinu institucí, organizací a přístupu cizinců do makro-struktur společnosti jakou jsou trh práce, trh s byty, sociální stát a systém vzdělávání.
- Sociální integrací rozumíme uznání odlišností, mezilidskou komunikaci, vzájemné vztahy imigrantů a majoritní společnosti.

Barša (2003, s. 90) člení integraci, které vypracovala Hannah Arendtová, do následujících tří sfér:

- **Sféra veřejná**, v této sféře se mají vztahy řídit principem rovnosti, který má být zajišťován státem.
- **Sféra sociální či ekonomická**, v níž jsou vztahy založeny na principu soutěže. Zde je již role státu omezena. Stát může být nebo měl by být nápomocen na začátku života, a to u sociálně a kulturně znevýhodněných jedinců.
- **Sféra soukromá**, ta zahrnuje rodinu a příslušnost k určitému etniku a kultuře. V této sféře se vztahy řídí buď to zahrnutím či vyloučením.²

---

¹HLADÍK, J. *Multikulturní výchova: Socializace a integrace menšin*. Zlín: UTB, 2006. ISBN 80-7318-424-9.

²BARŠA, P. *Politická teorie multikulturalismu*. 2. vydání, Brno: CDK, 2003. 206 s. ISBN 80-7325-020-9.

2.4 Modely adaptace a integrace v majoritní společnosti

Osoby, které chtějí v dané zemi žít, čeká velmi složitý proces, který v každé zemi a u každého jedince probíhá odlišně.

Existují různé strategie tohoto procesu, Průcha nás seznamuje s těmito čtyřmi:

- Integrace, při které imigranti přijímají novou kulturu hostitelské země, ale zároveň si zachovávají kulturu svojí. Mají tedy dvojí kulturní identitu.
- Asimilace, kdy imigranti přijímají ve větší míře kulturu hostitelské země. Osvojují si jazyk, hodnoty, normy i kulturu. Při tomto druhu adaptace jde o největší splynutí s majoritní společností.
- Separace, zde nejde o integraci, ale o izolování imigrantů. Uznávají pouze svoji kulturu a nechtějí udržovat kontakt s majoritní společností.
- Marginalizace, zde minoritní společnost neuznává svoji původní kulturu, ale také nepřijímají kulturu novou. Tato společnost se identifikuje pouze s kulturou své skupiny, tzv. subkultury.¹³

Jiné modely jsou popisovány panem Doc. RNDr. Dušanem Drbohlavem, CSc.

- Model asimilace, zde dochází k splynutí minority s majoritou. Tento model byl zahrnut v tzv. asimilační teorii, u jejíhož zrodu ve dvacátých a třicátých letech stáli reprezentanti tzv. chicagské školy. TA popisovala adaptaci imigranta jako přirozený vývoj, na jehož konci dochází k splynutí v majoritní společnosti.
- Model „tavicího kotle“, ten je podobný modelu asimilace. Rozdíl je ovšem v tom, že minoritě ponechává určitou národotvornou roli.
- Koncept „salátové mísy“ vyjadřuje život minority a majority vedle sebe, při kterém mezi sebou intenzivně komunikují.
- Strukturální integrace. Tuto integraci můžeme považovat za nejvíce ideální. Adaptace je zde na nejvyšším vrcholu. Imigranti mají stejné rovnoprávné postavení jako lidé z majoritní společnosti. Specifika určitého etnika jsou zachována. Ve vyspělých západoevropských zemích a v USA dochází většinou místo k strukturální integraci pouze k dílčím integracím, což mnohdy sebou nese diskriminační prvky.¹¹

---

¹³PRŮCHA, J. *Interkulturní psychologie : Sociopsychologické zkoumání kultur, etnik, ras a národů*. 2. rožš. Vyd. Praha : Portál, 2007. 224 s. ISBN 978-80-7367-280-5.

¹¹ŠIŠKOVÁ, T. (ed.) *Menšiny a migranti v České republice: My a oni v multikulturní společnosti* 21. století. Praha: Portál 2001. 188 s. ISBN 80-7178-648-9.

Velmi často se setkáváme s jevem, kdy potomci imigrantů jsou zcela integrováni až asimilováni. Zajímavé též je, že třetí generace imigrantů se snaží vrátit se k původní kultuře, i přesto, že se narodila zde a nemá s kulturou ani jazykem už vůbec nic společného. Tento jev nazýváme tzv. fenomén etnického znovuoživení.¹³

S tímto jevem se setkáváme i v oblasti Znojma, kdy jsou vietnamské děti zcela asimilovány a přebírají nejen náš jazyk, ale také normy, kulturu a zvyky.

2.5 Podmínky integrace

Tyto podmínky tvoří celek, který obsahuje legislativní, ekonomické, politické, sociální a kulturní podmínky. Každá z nich hraje roli a také záleží na typu imigrantů, jakou mají sociální pozici, jejich množství či jaké mají cíle do budoucna.

Podmínky legislativní musí být stanoveny velmi přehledně, bohužel u nás tento komplex není dostatečný. Pro cizince je nepřehledný a nepraktický.

Ekonomické podmínky zahrnují hlavně pracovní příležitosti, které cizince lákají k nám. Znalost poptávky a nabídky po práci na trh je důležitá nejen pro nás jako majoritní společnost, ale i pro minority. I člověk narozený v České republice má problém zorientovat se na trhu práce, tento systém by se měl také více přizpůsobit potřebám minorit.

Sociální podmínky patří mezi důležité podmínky, které pomáhají k integraci. Minority musí mít jistou podporu majoritní společnosti, která nebrání jejich integraci.²

---

¹³PRŮCHA, J. *Interkulturní psychologie : Sociopsychologické zkoumání kultur, etnik, ras a národů*. 2, rozš. Vyd. Praha : Portál, 2007. 224 s. ISBN 978-80-7367-280-5.

²BARŠA, P. *Politická teorie multikulturalismu*. 2. vydání, Brno: CDK, 2003. 206 s. ISBN 80-7325-020-9.

2.6 Modely integrace ve vzdělávání na základních školách

Ve výuce potomků imigrantů může pedagog využívat dva různé modely:

- **Model integrované výuky**, v tomto případě se děti imigrantů zařazují do výuky, kde jsou děti stejného věku. Pokud je potřeba, je jim poskytnuta individuální pomoc, jinak mají stejné podmínky jako děti z majoritní společnosti.
- **Model oddělené výuky**, tento model má dvě varianty:
  1. Přejícné opatření, při využití této varianty jsou děti cizinců podle jejich potřeb vzdělávány odděleně od ostatních žáků. Žáci imigrantů mohou také absolvovat část vyučování ve třídě s ostatními žáky.
  2. Dlouhodobé opatření, jak už vyplývá z názvu, jsou děti zařazeny na jeden i více let do speciální třídy, kde je jim podle úrovně zvládnutí jazyka majoritní společnosti poskytována výuka. Tato výuka většinou bývá rozdělena na 3 skupiny- pro začátečníky, středně pokročilé anebo pokročilé.¹⁴

---

¹⁴PRŮCHA, J. *Multikulturní výchova : příručka (nejen) pro učitele*. Praha : Triton, 2006.

263 s. ISBN 80-7254-866-2.

3 Negativní jevy ze strany majoritní společnosti

V této části své práce bych ráda vysvětlila pojmy, jež se týkají těchto jevů v naší společnosti. Díky sociologickým výzkumům, můžeme tvrdit, že v devadesátých letech 20. století převažovaly negativní postoje vůči cizincům v naší republice. Nyní se však tyto názory ubírají pozitivním směrem, ale bohužel i někdy se vyskytnou situace, kdy tomu tak není. Tyto situace mohou mít řadu podob, příčin či projevů.

3.1 Intolerance, předsudky a stereotypy

V naší společnosti existuje intolerance vůči těm a tomu, co naše společnost nezná anebo se bojí pochopit. Intolerance je postoj, kdy člověk nerespektuje a neuznává kulturu jiného národu.

Majoritní společnost také velmi ovlivňují předsudky a stereotypy, které je velmi těžké odstranit z myšlení osob. Předsudky jsou velmi stabilní, emotivně zabarvené a neodrážejí realitu. Příčiny lze hledat jak v rodině, výchově ale také v životních zkušenostech.

Stereotypy, které se objevují při vnímání a posuzování národnostních a etnických odlišností, jsou dalším problémem při integraci imigrantů. Člověk je posuzován podle toho, do jaké sociální skupiny patří a záleží na subjektivní zkušenosti hodnotící osoby, tato empirie negativní nebo pozitivní. Můžeme tvrdit, že jde také o ustálené vzorce chování. Lidé si ani neuvědomují, že tyto názory a stereotypy jim byly vštípeny např. médii. Ty mají v dnešní době obrovskou moc a vytvářejí tyto většinou negativní stereotypy (Vietnamec =trhovec, Rus=mafíán). Lidé v majoritní společnosti mnohokrát ani nemají možnost poznat nebo potkat cizince, ale již před tím, než ho potká, je mu vštípen tento stereotyp, který pak následně velmi ovlivňuje naše chování. Někdo však může namítnout, že média jen odrážejí tyto názory ve společnosti. Nemůžeme ovšem popřít, že média se podílí na fixování těchto stereotypů. Názory tohoto druhu vytvářejí velmi těžko překonatelné bariéry mezi majoritou a minoritou. Společnost proti nim může bojovat, musí však mít objektivní informace a změnit svoje osobní postoje. Měli bychom též vědět, že stereotypy a předsudky mohou být i na straně imigrantů. Proto bychom se měli snažit, aby se tyto názory na obou stranách vymýtily a že každý subjektivní jedinec je originální a nemusí být takový, jak prezentují jeho celou společnou skupinu. I o nás jako Čechů existují stereotypy a jistě nechceme, když přijedeme do ciziny, aby byly zrovna s naší osobou spojovány.⁵

---

⁵FRIŠTENSKÁ, H.: Pojmy xenofobie, rasismus, rasové násilí a rasová diskriminace. In ŠIŠKOVÁ, T. (ed.) *Výchova k toleranci a proti rasismu: multikulturní výchova v praxi*. Praha: Portál, 2008, s. 12 – 35. ISBN 978-80 -7367-182-2.

3.2 Xenofobie

Slovo pochází z řeckého jazyka. Xénos znamená příchozí a fēbos můžeme vysvětlit jako bázeň či úzkost. Můžeme tedy říct, že tento pojem znamená strach z příchozího, který pochází z ciziny, z území, které neznáme. Člověk, který je xenofobní, posuzuje jiné na základě tradice své etnické nebo národnostní skupiny. Má strach z jiného vzhledu, tradic, kultury příchozích cizinců. Xenofobie je též základem pro další nenávistné ideologie, jako je například rasismus, šovinismus či nacionalismus.¹⁵

3.3 Rasismus

Pokud se bude zabývat termínem, tak základ tohoto slova je „rasa“, která slouží k diferenciaci lidských plemen. Každá společnost žijící na určitém území má společné dědičné rysy, jež se liší od jiných. (Tři hlavní rasy- kavkazoidní, mongoloidní a negroidní).¹⁵

Tato ideologie předpokládá lidskou nerovnost. Osoba, jež sympatizuje s rasismem, povyšuje svoji rasu nad ostatní. Je to ideologie, která je nadstavbou xenofobie. Můžeme též rozlišovat mezi tzv. „měkkým“ a „tvrdým“ rasismem. Hlavním rozdílem mezi těmito typy je, že při „měkkém“ rasismu je člověk latentní nebo nemá vyhraněný názor. Tento člověk má výhrady ke způsobu života imigrantů, ale neprojevuje se na veřejnosti.¹⁵

Takzvaný „tvrdý“ rasismus se u nás v České republice bohužel též vyskytuje. Tento způsob rasismu již souvisí s otevřenou averzí vůči určitému typu společnosti, kdy jedinec či skupina neváhá použít násilí, jak psychické tak i fyzické.¹⁵

Po zažití druhé světové války mne po každé zprávě o tomto způsobu „vyjadřování“ nesouhlasu s životem, kulturou či tradicemi určité společnosti, zaráží. My jako Slované jsme byli určeni také jako nižší plemeno (rasa) člověka, měli jsme být buď odsunuti, vyhubeni či sloužit rase, která se považovala za nadřazenou. Proč naši spoluobčané neznají dějiny? Cožpak nechodili do školy a neuvědomují si, že to, co dělají oni jiným, bylo by děláno jim, pokud by v historii společnost s podobnými názory jich, zvítězila? Jako budoucí pedagog bych tyto názory chtěla pozitivně ovlivnit a naučit své žáky toleranci a pochopení.

---

¹⁵ ŠIŠKOVÁ, T. (ed.) *Výchova k toleranci a proti rasismu*. Praha: Portál 1988. s. 203.

4 Imigranti v České republice

4.1 Pobyt na území České Republiky

Díky Analýze Ministerstva vnitra České republiky můžeme konstatovat, že k 31. 12. 2009 bylo na území ČR 295 603 příslušníků států třetích zemí, což tvoří zhruba 68, 2 % z celkového počtu. Podíl na celkovém obyvatelstvu je tudíž 2,8%.¹⁶

Počty cizinců na našem území stoupají, od roku 2004 se téměř zdvojnásobily a až v době hospodářské krize se tento trend měnil. Došlo k mírnému poklesu, ten činil 0,2%. Obyvatelé Vietnamu tvoří druhou nejpočetnější skupinu žijící u nás, podle ministerstva vnitra jde o 61 126 osob. Většina cizinců u nás žije na základě dlouhodobého víza či má povolení k pobytu, čímž můžeme konstatovat, že zde žijí přechodně. Vietnamskou komunitu, která zde žije trvale, má tudíž trvalé povolení k pobytu je 58,5%.¹⁶

4.2 Uplatnění vietnamské minority na trhu práce

Vietnamští občané patří k nejpočetnějším výdělečně činným skupinám u nás. K 31. 12. 2009 se řadili hned za Ukrajinskou minoritu a tvořili 24,2% z celkového počtu cizinců pocházejících z třetích zemí, tj. 39 260 osob. Na tuto oblast ekonomické sféry velmi doléhá celosvětová hospodářská krize, dle analýzy se počet zahraničních pracovníků díky této situaci snížil. Mezi podnikateli - cizinci dominují ze třetích zemí právě mnou zkoumaná minorita – Vietnamci. Dle analýzy MV ČR jde o téměř 35 600 osob.¹⁶

4.3 Sociální dávky

Ráda bych zde zmínila i pár dat, týkající se této problematiky. Sice zde nebudu uvádět přímo data spojená s vietnamskou menšinou, ale myslím si, že je důležité, aby občané věděli, že cizinci těchto dávek využívají zcela výjimečně. V roce 2009 se jejich podíl na celkovém počtu dávek pohyboval pouze pod hranicí 1%. Přesně sociální úřady zaznamenaly 10 775 dávek, což je 0,6% ze všech udělených sociálních dávek. I úřady práce evidují velmi málo žadatelů – cizinců, ze třetích zemí. V roce 2009 pobíralo podporu v nezaměstnanosti 1319 osob ze třetích zemí.¹⁶

---

¹⁶ Analýza aktuální situace v oblasti integrace cizinců na území [online], Praha : Vláda České republiky, ze dne 4. ledna 2012 [cit. 5. dubna 2013]. Dostupné na WWW:

http://docs.opu.cz/Analýza_a_aktualni_koncepce_integrace_cizincu.pdf

5 Integrace imigrantů v ČR

5.1 Češi a minority

Velmi často vidíme, jak česká majoritní společnost je uzavřená vůči cizincům, kteří mají původ ze třetích zemí. V Centru pro výzkum veřejného mínění Sociologického ústavu AV ČR zjistila Klára Procházková, že z počtu 1119 obyvatel 58,9% občanů naší republiky si myslí, že se cizinci musí přizpůsobit naší kultuře. Jen 1,7% si myslí, že imigranti zde mohou žít zcela podle svých zvyklostí. Je zajímavé, že lidé nad 60 let měli názor právě, aby se cizinci přizpůsobili a naopak lidé ve věku 15-29 let preferovali odpověď, že by lidé jiného národa, měli žít podle svého přesvědčení a kultury. Podle mého názoru jde hlavně o strach z odlišnosti a nepochopení jiné kultury, zde právě hrají velkou roli stereotypy a předsudky. Podle tohoto výzkumu se také dozvídáme oblíbenost Čechů k cizincům. Škála odpovědí byla sedmi-stupňová. Nejpozitivnější odpověď byla, že respondent považuje určitou národnost jako velmi sympatický, negativní byla velmi nesympatický. Vietnamci se překvapivě pohybovali na posledních příčkách v oblíbenosti, po nich byli jen občané bývalého SSSR, balkánských států a Romové. Na prvních místech se umístili Slováci, Poláci a pro mě i překvapivě Němci, jen lidé nad 60 let je považují jako neoblíbené. Námi zkoumaná minorita dostala 36% odpovědí, které byly ze škály mezi prvním a třetím stupněm. Čtvrtý stupeň (ani sympatičtí, ani nesympatičtí) uvedlo 24% a pátý až sedmý stupeň 38,9%, tato hodnocení byla překvapující. Právě čtvrtý stupeň mne zaujal, byl totiž nejvíce zvolen respondenty právě u této minority. Tento výsledek nám potvrzuje fakt, neznalosti a neinformovanosti naší společnosti o Vietnamcích. Jde také o jistou uzavřenost vietnamské minority vůči nám. Dalším faktorem, který přispívá k tomuto hodnocení, je podle mého názoru také to, že jsou Vietnamci velmi nekonfliktní a adaptabilní, proto o nich Češi nemají informace a když už ano, tak z médií jen negativní.

---

²⁰ Klára Procházková, 2007. Vztah k jiným národnostem I. [online], [cit. 12.května 2013]. Dostupné na WWW <http://cvvm.soc.cas.cz/vztahy-a-zivotni-postoje/vztah-k-jinym-narodnostem-i>

5.2 Problematika integrace v České Republice

5.2.1 Seznámení s problémem

Po pádu komunismu v roce 1989 začalo naše obyvatelstvo zažívat příchod cizinců ze třetích zemí ve větším měřítku, i v dnešních dobách se tato situace nemění. Ovšem s tím rozdílem, že oproti minulosti je náš stát připravenější v oblasti integrace.

V období let 2006-2008 směřovaly vysoké počty cizinců na naše území. Jednalo se především o migraci za účelem práce, kdy do České republiky přijížděli cizinci kvalifikovaní méně či více i ze vzdálenějších regionů světa. Tím se začala měnit situace cizinců v našich končinách, stávala se či stává diverzifikovanější, jak z aspektu kulturního tak i sociálního. Ke konci roku 2008 a během roku 2009 vypukla hospodářská krize, začaly na povrch viditelněji vyplouvat i problémy cizinců, žijí na našem území. Tyto problémy byly právě spojené s migrací a integrací cizinců.¹⁵

Tyto problémy se začaly řešit lepším systematickým monitorováním a vyhodnocováním problémů a těžkostí v souvislosti s postavením cizinců v České republice. Byl zvýšen důraz na kooperaci mezi regionální a lokální veřejnou správou a subjekty podporující integraci. Též se začalo rozšiřovat spektrum organizací, které ulehčují situaci cizincům, jsou aktivní v terénu. Integrovaná politika se velmi zaměřila na integraci dětí a mládeže imigrantů.¹⁶

---

¹⁵ ŠIŠKOVÁ, T. (ed.) *Výchova k toleranci a proti rasismu*. Praha: Portál 1988. s. 203.
ISBN 80-7178-285-8

¹⁶ Analýza aktuální situace v oblasti integrace cizinců na území [online], Praha : Vláda České republiky, ze dne 4. ledna 2012 [cit. 5. dubna 2013]. Dostupné na WWW: http://docs.opu.cz/Analyza_a_aktualni_koncepce_integrace_cizincu.pdf

5.2.2 Znalost Českého jazyka

Znalost jazyka patří k nejdůležitějším aspektům, jež jsou důležité k integraci cizinců, proto je na tento problém kladen velký důraz. Pro cizince, kteří chtějí dostat trvalý pobyt, je podmínkou češtinou na úrovni A1. Velkým problémem je dostupnost výuky pro dospělé cizince, kdy se úskalí nachází nejen v čase ale též v místě.¹⁶

Zaznamenáváme i nedostatek kvalifikovaných lektorů češtiny jako cizího jazyka. Dostatečná není ani nabídka kurzů češtiny pro pokročilé. Druhým problémem je výuka dětí a mládeže cizinců, sice se na ně vztahuje povinná školní docházka, pokud mají rodiče pobývat na území České republiky více než 90 dní, ale velkou otázkou zde je financování těchto dětí. Bezplatná výuka pro děti a mládež je zajištěna jen pro ty, kteří pocházejí ze zemí Evropské unie, pro ty ostatní by měla být výuka zpoplatněna. Avšak se tomu tak neděje, ve většině případů jsou tyto situace řešeny dotacemi na projekty škol z prostředků integrace a z rozvojového programu MŠMT.¹⁶

5.2.3 Informovanost cizinců a jejich orientace v majoritní společnosti

Osoby z třetích zemí k nám migrují hlavně kvůli pracovním příležitostem, bohužel jsou velmi málo informováni o podmínkách, normách, tradicích tady u nás. Často jsou jejich informace zkreslené či dokonce nereálné, pak po příjezdu hrozí šok imigranta, který pomalu zjišťuje fakta o naší společnosti. Naše veřejná správa sice vydává různé publikace v řadě jazyků, ale ukazuje se, že je problémem porozumět vlastnímu obsahu sdělení.¹⁶

Podle mého názoru by se měl tato problematika spojit i s absencí ovládnutí češtiny. Pokud cizinci navštěvují kurzy, kde se učí český jazyk, měl by učitel i vysvětlovat socio-kulturní chování Čechů. Tato orientace je velmi důležitá, jelikož pokud bude sice umět cizinec naši řeč, ale nebude ovládat naše zvyky a tradici, nikdy se mu nepodaří se integrovat. Ve srovnání se západními zeměmi jsou tyto rozdíly malé, ale jak uvedu v další kapitole, rozdíly v chování mezi naší a vietnamskou společností nejsou nemalé.

---

¹⁶ Analýza aktuální situace v oblasti integrace cizinců na území [online], Praha : Vláda České republiky, ze dne 4. ledna 2012 [cit. 5. dubna 2013]. Dostupné na WWW: http://docs.opu.cz/Analyza_a_aktualni_koncepce_integrace_cizincu.pdf

5.3 Cíle integrační politiky České republiky

Analýza aktuální situace integrace cizinců na území České republiky uvádí, že hlavním cílem je, aby byl cizinec samostatný a soběstačný, to znamená, aby byl schopen zapojit se plnohodnotně do života společnosti, řešit svou individuální životní situaci i situaci osob na něm závislých.¹⁶

- Znalost svého práva a dostát svým povinnostem
- Orientace v novém prostředí, zvyklostech a způsobu života v majoritní společnosti, kde momentálně žijí
- Schopnost rozumět a komunikovat v českém jazyce
- Samostatnost a soběstačnost jak po stránce ekonomické tak sociální
- Dostatek informací, kde v případě nouze naleznou pomoc a podporu.¹⁶

5.4 Majoritní společnost a cizinci

Musím zmínit to, že integrační politika pomáhá tomu, aby naše společnost byla vůči těmto cizincům vstřícná a otevřená. Klíčová pro naši společnost je informovanost, nejen o podmínkách života cizinců v České republice, ale také o jejich kultuře a zvycích. Společnost by též měla vědět, co znamená problematika integrace na našem území. Důležitá je proto práce s médii, které mají velký vliv ovlivnit relativně za krátkou dobu velký počet obyvatel České republiky. Jejich informace však musí být objektivní, minoritní společnost nesmí být v médiích prezentována jen v negativních případech, kdy se pak vytváří stereotypy, které jsem již zmiňovala. V dnešní době existuje mnoho různých televizních pořadů, kde máme možnosti poznat nejen krásy cizích zemí, ale také život tamějších lidí (tyto pořady jsou většinou různé cestopisy či dokumenty o Zemi: Koření, Objektiv, Toulavá kamera, Cestománie ...)

---

¹⁶ Analýza aktuální situace v oblasti integrace cizinců na území [online], Praha : Vláda České republiky, ze dne 4. ledna 2012 [cit. 5. dubna 2013]. Dostupné na WWW: http://docs.opu.cz/Analyza_a_aktualni_koncepce_integrace_cizincu.pdf

Další vliv, který můžu mít i já osobně jako budoucí pedagog, je informování našich žáků a studentů na školách. V dnešní době je nevyhnutelné mluvit o integraci cizinců. Při škole též vznikají různé kulturní, osvětové akce, které je vhodné s našimi dětmi navštívit. Akce, kde se setká majoritní společnost s minoritou a dokáží spolu komunikovat, pokládají si různé otázky, ochutnávají společně svá národní jídla, to je, podle mého názoru nejlepší ukázka nejen pro děti a mládež. V našem městě se několik takových to akcí koná a vždy je neuvěřitelná účast, jak ze strany škol, tak ze strany domácností a dospělých subjektů. Proto by stát měl tyto akce podporovat mnohem více než dosud a také organizace, jež je pořádají.

5.5 Projekty související s integrací:

- Projekt Rodina odvedle, od roku 2004 se realizuje každý rok. České rodiny se setkávají s těmi cizími u společného oběda s tradičními pokrmy. Tento projekt napomáhá k pochopení a poznání druhé komunity.
- Knihovny pro všechny – Evropské strategie pro multikulturní vzdělávání, zde se knihovny snaží přizpůsobit se potřebám cizincům a nabízejí pro ně další nabídku služeb v rámci tohoto projektu.
- Program na podporu aktivit v oblasti integrace cizinců na území ČR, v rámci tohoto programu jsou uvolňovány finanční prostředky na podporu projektů k podpoře interkulturní výchovy dětí a mládeže
- Vzdělávací program pro podporu pedagogických pracovníků při práci s žáky-cizinci, tento projekt funguje díky Sdružení pro příležitosti mladých migrantů (META). Cílem je vytvořit dostupný webový portál pro pedagogy, kde by byl zveřejněn materiál související se vzděláváním cizinců.¹⁷

---

17 Projekty podpořené Ministerstvem práce a sociálních věcí v roce 2007 v Programu podpory integrace cizinců [online], Praha : Ministerstvo práce a sociálních věcí, ze dne 27.9.2007[cit. 10.května 2013]. Dostupné na WWW:<http://www.cizinci.cz/clanek.php?lg=1&id=439>

6 Vietnamské etnikum

Ve své práci bych ráda přiblížila česko vietnamské vztahy. V této části práce také přibližuji čtenáři odlišnosti vietnamské kultury. Je důležité pro integraci cizinců, abychom i my, majoritní společnost pochopila odlišné chování, či kulturu. Uvedu jen pro srovnání s naší zemí velmi stručnou periodizaci dějin Vietnamu. Pro mne jsou dějiny důležitou součástí života a každý kulturní člověk by měl znát nejen ty svoje, ale měl by se zajímat i o historii jiných společností. A je zajímavé nahlédnout pod pokličku historie zcela jiné kultury, než je ta naše.

6.1 Stručná periodizace Vietnamských dějin

- 2879 – 258 př. n. l. – vláda dynastie Hung Vuong, podle pramenů měla tato vláda jen 18 panovníků a každý z nich vládl více jak 100 let, proto je zřejmé, že historická fakta se zde mísí s legendami.
- 257 – 208 př. n. l. – dynastie Thuc
- 207 – 111 př. n. l. dynastie Trieu, obě dvě tyto dynastie jsou zmiňovány v čínských pramenech
- 111 – 938 n. l. tisíciletá čínská nadvláda.

Toto období bylo často přerušováno povstáními, jež trvaly různě dlouhá období.

- 40 – 43 n. l. povstání sester Trungových
- 248 n. l. povstání paní Trieu
- 544 – 602 povstání Ly Bona a vytvoření státu Van Xuan

Z toho výčtu krátkých, ale výstižných informací, že tento národ byl dlouhou dobu poznamenán okupací a nadvládou většího státu. Též je zajímavé upozornit, že v této době prameny zaznamenávají povstání vedoucí ženami.

- Ve druhém století se na území Vietnamu dostalo budhistické náboženství, konfucianství a taoismus.
- 939 – 954 n. l. vládla dynastie Ngo, která získala národní nezávislost.
- 955 – 1945 n. l. vládly na území dnešního Vietnamu různé druhy dynastií

Feudální stát byl tvořen hlavně na základě buddhismu. Již v roce 1076 byla v hlavním městě (dříve Thang Longu, nyní Hanoj) založena univerzita, Národní akademie. Myslím, že nejde nesrovnat datum založení s naší Karlovou univerzitou. Nejstarší univerzita ve střední Evropě byla založena až v roce 1348!¹⁵

Soulad dějin se objevuje ve 13. století kdy nejen Vietnam ale i České země ohrožoval mocný národ Mongolů.

Od 15. století se do Vietnamu dostávají evropští misionáři, kromě křesťanství přinášejí i evropskou kulturu a v 17. století byla dokončena latinizace vietnamského písma.¹⁵

Na přelomu 18. a 19. získal Vietnam nynější rozlohu svého území, kdy se ve středu a na jihu země projevovaly silné hinduistické a indické proudy. V polovině 19. století se začínají ve Vietnamu usazovat Francouzi a nakonec vytvoří z Vietnamu svou kolonii, kdy dynastie formálně vládne, ale nemá fakticky žádnou moc.¹⁵

- 1941 – 1945 obsazení Indočíny japonskými vojsky

Ze zachovaných dokumentů, můžeme vidět, jak se japonští vojáci chovali k indočínským civilistům.

- 2. září 1945 vyhlášení nezávislosti Vietnamu

Z novodobých dějin musíme také uvést pár důležitých dat, které jsou důležité k pochopení vietnamských obyvatel.

- 1945 – 1954 válka proti francouzským kolonizátorům
- 1954 podepsány Ženevské dohody, rozdělení Vietnamu na jižní (Vietnamská republika) a severní část (Vietnamská demokratická republika)
- 1963 – 1973 americká válka ve Vietnamu
- 1973 podepsány Pařížské dohody, které znamenaly ukončení války ve Vietnamu
- 2. 7. 1976 vytvoření Vietnamské socialistické republiky
- 1986 šestý sjezd Komunistické strany Vietnamu a vyhlášení podpory ve Vietnamu.

---

¹⁵ ŠIŠKOVÁ, T. (ed.) *Výchova k toleranci a proti rasismu*. Praha: Portál 1988. s. 203.

ISBN 80-7178-285-8

Data, které jsem ve své práci prezentovala, jsem uvedla schválně, jsou nejen historicky důležitá, ale poukazují také na podobnou kontinuitu dějin jako u nás. Vietnam není a nebyl na takové ekonomické výši jako České země, s kterou se může ztotožňovat právě častým vpádem a obsazením území cizích zemí. Proto bychom měli přemýšlet nad tím, jaké byly dopady na obyvatelstvo, hlavně v době válek, když hospodářský rozvoj byl v jiné úrovni než ten náš.

6.2 Kultura a náboženství

Vietnamská kultura je považována za jednu z nejstarších v jihovýchodní Asii. Díky bohatému působení mnohých duchovních a filozofických proudů je Vietnam často zván „křižovatkou jihovýchodní Asie“. Také byl vystaven rozličným kulturním vlivům, jejichž prvky si Vietnamci se svým pragmatickým přístupem často přizpůsobili k vlastnímu užitku.

Náboženství ve Vietnamu nejsou tak oddělená jako u nás. Velmi často se prolínají. Ke třem základním náboženstvím patří konfucianismus, taoismus a buddhismus. V posledních staletí se na území Vietnamu objevilo i křesťanství, islám či hinduismus.

Duchovní život Vietnamců je spojen s vírou nadpřirozený svět, proto se u nich i navenek projevuje velká pověřivost a striktní dodržování pravidel. V této části musím zmínit důležitou součástí nadpřirozeného světa Vietnamců a to je „kult předků“.

Kult předků má ve Vietnamu dlouhou tradici, mezi duše předků se nepočítají jen duše zemřelých rodičů, nýbrž i prarodičů, jejich rodičů, duše všech vzdálených příbuzných a také duše mrtvých zakladatelů vesnice a prvních obdávatelů půdy. Duše těchto předků jsou uctívány buď ve speciálním rodinném chrámu, nebo častěji přímo doma, na trámu – oltáři, který je vyčleněn tomuto kultu. Vietnamci věří, že je jejich mrtví nikdy neopustili. Ti se zajímají o osud rodiny, podílejí se i na jejím štěstí nebo neštěstí. Tyto duše žijí, jedí, mají své potřeby, proto jim Vietnamci připravují dárky a jídlo. Ve zvláštní dny, ve výročí úmrtí člena rodiny nebo na Nový rok a při dalších slavnostních příležitostech (svatby, pohřeb, narození dalšího člena rodiny) je těmto dárkům a pokrmům věnována zvláštní pozornost.¹⁸

---

¹⁸Šárka Martínková, Eva Pechová, Jan Procházka. Vietnamská menšina v České republice : Náboženství, kultura,soužití[online],http://www.cerme.cz/ukazka_stud_mat/04/04_04t.html

6.3 Tradiční svátky ve Vietnamu

1. Lunární Nový rok, je komplexem tradic a symbolických aktů. Nový rok je mezi 21. lednem a 20. únorem, podle toho kdy je Měsíc v novu. Pro přiblížení tohoto svátku je vhodné přirovnat Nový rok k Vánocům, Velikonocům a našemu Novému roku. Je to den, kdy se setkává celá rodina, ve které se nacházejí osoby, které pracují daleko v cizině, či jsou studenty ve vzdálených školách.
2. Svátek středu podzimu, je to den dětí, koná se 15. Dne osmého lunárního měsíce. Dříve tento svátek sloužil k uctívání bohů, aby byla dostatečná úroda. Dnes patří tento den dětem. Oblečou si různé kostýmy, jedí různé druhy rýžových sladko-slaných koláčků.
3. 7. den 7. lunárního měsíce, tento svátek můžeme přirovnat k našemu svátku „dušiček“. Podle buddhistické tradice se navracejí tento den duše zemřelých na zem, aby si užily pozemských radovánek. Každá rodina proto připravuje oblíbené pokrmy a obětuje papírové předměty, které by mohli zemřelí potřebovat. Důležité je také osvobození duší předků, kteří zemřeli nevhodnou smrtí (utonutím nebo sebevraždou), nebo těch, kteří po sobě nezanechali mužského potomka.¹⁸

6.4 Odlišná neverbální komunikace

Tímto tématem se zabývám kvůli odlišnému způsobu jednání. V mnoha případech totiž dochází k nepochopení mezi našimi občany a Vietnamci. Odlišný jazyk je jeden faktor, ale neverbální komunikace patří k vyjadřování a díky neuvědomění jiných komunikačních vzorců chování jsou nepříjemné situace či nedorozumění na denním pořádku. Proto, aby k tomu nedocházelo, zde uvádím několik příkladů, které jsou častými příčinami vedoucí k ponížení nebo uražení nejen žáka, ale i rodiče.

Pozdrav

Již při setkání může dojít k faux pas, na rozdíl od naší tradice, kdy se nejprve zdraví žena, u vietnamské menšiny to je obráceně. Tedy ve společnosti řekne vietnamský občan: „Vážení pánové, vážené dámy!“. Pokud Vietnamec chce opravdu vyjádřit úctu, stiskne danému člověku ruku a chvíli ji podrží v obou svých dlaních.¹⁸

---

¹⁸Šárka Martínková, Eva Pechová, Jan Procházka. Vietnamská menšina v České republice : Náboženství, kultura,soužití[online],http://www.cerme.cz/ukazka_stud_mat/04/04_04t.html

Pohled do očí

Zde je opět patrná odlišnost, ta se týká sklápění očí. Ve Vietnamu je sklápění očí známkou dobrého chování, skromnost je zde považována za důležitou. Opak může být Vietnamcem brán urážlivě.¹⁸

Používání adjektiva „tlustá“

V této mentalitě je brán obézní vzhled za důkaz blahobytu, takže vietnamští prodejci nemají v úmyslu nakupující osoby urazit.¹¹

Noha přes nohu

Tento jev, který je obvyklý hlavně u žen, může pro námi zkoumanou minoritu působit jako výraz nadřazenosti.

Dlouhý nehet

Dlouhý nehet je známkou blahobytu. Hlavně vietnamští muži si nechávají na malíčcích svých rukou narůst dlouhé nehty, to znamená, že oni nemusí pracovat.¹¹

Nachlazení

Ve Vietnamu se považuje smrkání za velmi neslušné, proto nevidíte ani děti s kapesníkem.¹⁸

Stolování

U jídla, na rozdíl od nás, se Vietnamci velmi baví, diskutují a dokonce mlaskají, dávají tak najevo, že si jídlo vychutnávají.¹¹

Úsměv

Tento jev neverbální komunikace je velký kámen úrazu. Vietnamci se usmívají i v situacích, kdy by se Evropan rozhodně neusmíval. Například pokud nerozumí, cítí se provinile, musí sdělit nepříjemnou zprávu. Měli bychom tedy respektovat jejich omluvu, kterou nám tímto způsobem dávají najevo.¹¹

---

¹⁸Šárka Martínková, Eva Pechová, Jan Procházka. Vietnamská menšina v České republice : Náboženství, kultura,soužití[online],http://www.cerme.cz/ukazka_stud_mat/04/04_04t.html

¹¹ ŠIŠKOVÁ, T. (ed.) *Menšiny a migranti v České republice: My a oni v multikulturní společnosti* 21. století. Praha: Portál 2001. 188 s. ISBN 80-7178-648-9.

Poloha rukou

Naši polohu rukou Vietnamci velmi sledují, pokud je dáme v bok nebo překřížíme, vyjadřujeme tím udivenost nad nějakou konkrétní informací.¹¹

6.5 Migrace Vietnamců do ČR

Dne 2. února roku 1950 byly oficiálně navázány diplomatické vztahy mezi Československou republikou a Vietnamskou demokratickou republikou. Příčinou této kooperace nebyla jen poptávka po pracovní síle, nýbrž i pro obě dvě země vhodná příležitost k importu a exportu svých národních výrobků. Nesmíme také zapomenout, že ve Vietnamu probíhala válka, takže se stát topil v hospodářské a ekonomické krizi. Nebyla zanedbávaná jen tato sféra státu, ale i sféra školství, proto měla spousta Vietnamců zájem na tom, aby vycestovali. Díky Dohodě o kulturní spolupráci (1977) a Dohodě o vědecko technické spolupráci (1956) k nám začali přijíždět hlavně lidé s aspirací vystudovat zde vysokou školu, hlavně technického nebo ekonomického zaměření. Ovšem musíme si uvědomit, že k nám přijížděli pouze opravdoví premianti, potomci bojovníků za vlast nebo příbuzní funkcionářů Komunistické strany Vietnamu. Při jakémkoliv poklesku byly hned studenti, či pracovníci okamžitě posláni domů. Chování Vietnamců bylo velmi sledováno, takže stačilo jen navázat důvěrnější vztah či začít západní oblečení. Největší počet vietnamských občanů zaznamenalo socialistické Československo v 1. polovině 80. let. V tomto období se k nám přistěhovalo více jak 35.000 osob, z toho byli 2/3 dělníci. Po roce 1989 přerušila vláda tehdejší ČSFR vztahy se socialistickým Vietnamem, byly to jak vztahy politické i hospodářské. Díky této situaci byly vietnamští dělníci hromadně posíláni domů. Avšak řada občanů Vietnamu využila možnosti získat živnostenský list a tímto i dlouhodobý pobyt.¹¹

Na začátku 90. let si vietnamští obchodníci pronajímali stánky na tržištích a mezeru na trhu zaplavili levným textilem a elektronikou z Asie. Jejich komunity se koncentrovaly na místech, kde se dal předpokládat největší zisk a to především ve velkých městech (Praha, Ostrava, Brno, Cheb) a v pohraničí (Železná Ruda, Aš, Znojmo atd.). Změnila se též situace ohledně příchozích Vietnamců – namísto privilegovaných začali cestovat za lepšími podmínkami k životu, či výdělkem i lidé z chudších provincií. Z regulované migrace státem se stala migrace spontánní.¹¹

---

¹¹ ŠIŠKOVÁ, T. (ed.) *Menšiny a migranti v České republice: My a oni v multikulturní společnosti* 21. století. Praha: Portál 2001. 188 s. ISBN 80-7178-648-9.

Po pádu komunistického režimu začali migrovat z Vietnamu osoby, které neměly žádné informace o životě u nás. Stále roste počet migrantů, kteří přijíždí do České republiky za svými rodinami. Nesmím opomenout také děti a studenty, kteří se zde již narodili a nemají už žádné vazby na zemi, z které pocházejí rodiče.

6.5.1 Život vietnamské minority v České republice

Tato skupina je obyvatelstvem hodnocena v celku pozitivně. Vietnamští občané jsou bráni jako pracovití a nenároční. Většina těchto migrantů, bez ohledu na vzdělání, u nás podniká na základě živnostenského listu. Zaměřují se na spotřební zboží, jako jsou levné oděvy, obuv, elektronika, tabák, lihoviny či potraviny. V poslední době mohla naše společnost zaznamenat nárůst restauračních zařízení. Vietnamci jsou velmi flexibilní a dokáží se velmi rychle přizpůsobit trhu, to můžeme i v oblasti velmi neobvyklé pro tyto migranty a to je obor kosmetických služeb. V naší společnosti se však objevují problémy související s touto menšinou. Jak už jsem zmiňovala, jedná se o předsudky a stereotypy, které v naší společnosti přetrvávají. Zkoumaná minorita má také problémy s Cizineckou policií České republiky, či s Celní správou České republiky. Tyto problémy jsou spojeny jak s ilegalitou či všem známých razií na prodejních místech, kde Vietnamci pracují a prodávají padělky světových značek. Tyto faktory jistě popularitě minority nepřidají, musíme si však uvědomit, že osoby, které jsou viděny v médiích, jak prodávají padělky, nemohou ovlivnit tento trh.¹⁶

6.5.2 Bariéry bránící integraci ze strany vietnamské menšiny:

- není plánován delší pobyt na území naší republiky
- Neznalost jazyka (velká diference mezi jazyky)
- Silný vztah k rodné zemi a neschopnost přizpůsobit se našim zvykům
- Rozdílná komunikace a komunikační styly
- Neznalost zákona
- Žádná spolupráce s českými institucemi, v podstatě dobrovolná izolace
- Chybí snaha utužovat vztahy s majoritní společností¹⁶

---

¹⁶ Analýza aktuální situace v oblasti integrace cizinců na území [online], Praha : Vláda České republiky, ze dne 4. ledna 2012 [cit. 5. dubna 2013]. Dostupné na WWW: http://docs.opu.cz/Analyza_a_aktualni_koncepce_integrace_cizincu.pdf

6.5.3 Pozitivní faktory, které pomáhají při integraci:

- Děti narozené v ČR, pomáhají rodičům pochopit českou mentalitu, naučit se jazyk a vůbec se asimilovat do našeho obyvatelstva. Jsou velmi důležité při komunikaci, kdy vysvětlují rodičům nejen obsah komunikace, ale také styl, který patří mezi velké problémy v integraci.
- Zvyšuje se počet organizací, které pomáhají přímo vietnamské menšině při začleňování do společnosti. Tyto organizace radí a pomáhají Vietnamcům při každodenních problémech v České republice. Pomoc je důležitá při jednání s různými institucemi.
- Spolupráce mezi vietnamskými a českými firmami. Už nejsou tak velké obavy ze strany zaměstnavatelů dát práci vietnamskému občanovi či občance.
- Lepší informovanost o životě a kultuře v České republice. (tisk, přednášky...)
- Pohled dětí i rodičů vietnamské minority na vzdělání. Pro Vietnamce je vzdělání velmi důležité a úcta k učiteli je bezesporná.
- Multikulturní výchova vyučovaná na našich školách, kdy děti poznávají různé kultury a seznamují se s jejich odlišnostmi.¹⁶

---

¹⁶ Analýza aktuální situace v oblasti integrace cizinců na území [online], Praha : Vláda České republiky, ze dne 4. ledna 2012 [cit. 5. dubna 2013]. Dostupné na WWW: http://docs.opu.cz/Analyza_a_aktualni_koncepce_integrace_cizincu.pdf

7 Vietnamské školství

Jako studentka považuji za důležité zmínit i model vietnamského školství a ukázat rozdílnosti mezi naším a vietnamským systémem vzdělávání.

Systém, který je ve Vietnamu, není tak tradiční jako u nás. Základy jsou datovány k roku 1945. Vzdělávací systém ve Vietnamu byl a je ovlivněn jinými a troufám si říci složitějšími podmínkami. Tyto podmínky souvisí hlavně s nižším rozvojem vědy a hlavně hospodářské situace ve Vietnamu. Dnešní systém školství byl ovlivněn hlavně tamějším přístupem k tradicím. Ve vzdělávání je cítit velký vliv konfucianismu. Toto náboženství, založené Konfuciem, je v podstatě systém morálních zásad, politických myšlenek. Cílem bylo vytvořit stát, kde vládce bude vládnout díky morální autoritě a ne díky zákonům a násilí. Důraz byl kladen též na sebevzdělávání. Jeho myšlenky byly na tu dobu velmi pokrokové. Chtěl, aby děti – žáci vyjadřovali svou iniciativu, fantazii. K novým informacím a řešením nově vzniklých problémů měli dosáhnout vlastním myšlením. Tyto nové dovednosti si měli často opakovat. Bohužel toto jediné přetrvalo ve vietnamském školství, kdy memorování a učení se věcem nazpaměť je typickým znakem pro výuku ve Vietnamu.¹⁹

7.1 Vliv Evropy na systém vzdělávání vietnamských žáků a studentů

Na vietnamské vyučování měla velký vliv Francie, která udělala v 17. století z této oblasti svou kolonii. Díky nim se začal modernizovat systém vzdělávání, který začal pomalu vytlačovat konfuciánskou výchovu. Na školách vznikaly nové předměty a hlavním jazykem se stala francouzština. V tomto období však byla většina obyvatelstva tak chudá, že na systém vzdělávání nedosáhla, tudíž většina Vietnamců zůstala negramotná. Paradoxně díky Francouzům si Vietnamci osvojili myšlenky humanismu a svobody, tak, že vypuklo povstání proti okupantům. Osamostatnění dosáhli až v roce 1945 a po tomto roce se začínají vytvářet nové ideje, hodnoty a životní cíle.¹⁹

---

¹⁹ Sdružení pro příležitosti mladých migrantů, Vietnam [online], [cit. 12.května 2013]. Dostupné na WWW http://www.inkluzivniskola.cz/sites/default/files/uploaded/vietnam_dbkvs.pdf

7.2 Současný vzdělávací systém

7.2.1 Předškolní věk

Toto období dítěte je od 3 měsíců do 6 let života. Na rozdíl od naší mateřské dovolené, která může trvat až 3 roky, mají vietnamské matky možnost být na placené mateřské maximálně 4 měsíce. Po uplynutí této doby, musí matka dát dítě do jeslí. Matka má zkrácenou pracovní dobu první rok života dítěte a může využít neplacenou dovolenou, pokud je dítě nemocné. Realita je ovšem taková, že jesle i školky nejsou přeplněné. Tradiční je ve Vietnamu hlídání dětí prarodiči, kdy na vesnici žijí i 4 generace rodiny pohromadě. Jesle jsou určeny pro děti od 3 měsíců do 3 let a školky od 3 do 6 let. I ve Vietnamu existují školky státní a soukromé. Péče, individuální přístup a vybavení zařízení je v tomto případě velmi rozdílný avšak úkoly a cíle jsou stejné jako v našich školkách. Děti jsou připravovány na školu, je formována jejich osobnost a to vše pomocí her.¹⁹

7.2.2 Školní věk

7.2.2.1 Základní škola

Děti stejně jako u nás tak i ve Vietnamu nastupují do základní školy v šesti letech. Velkým rozdílem oproti naší povinné školní docházce je doba navštěvování základní školy ve Vietnamu mnohem kratší. Ve Vietnamu děti navštěvují tuto vzdělávací instituci pět let. Ve srovnání s naším školstvím se jedná o 1. až 5. třídu. Ve Vietnamu je tato docházka zakončena závěrečnou zkouškou. Opět musíme brát v potaz to, že tato země byla sužována dlouhou dobu válkami, také hospodářství není na úrovni České republiky. Většina obyvatel se živí zemědělstvím a žije v horách, což ztěžuje možnost vzdělávání.¹⁹

7.2.2.2 Střední škola

Po absolvování základního vzdělání pokračují děti na střední školu a to ve věku jedenácti let. Tato škola je rozdělena na dva stupně. První stupeň je jako u nás druhý stupeň na základní škole, což je 5. až 9. třída. Toto studium je ukončeno opět závěrečnou zkouškou a po absolvování může student pokračovat anebo jít pracovat. Mohou si také ještě vybrat z různých odborných škol či učilišť. V tomto stupni vzdělání již málo studentů pokračuje dál, většinou se rozhodnou jít pracovat.¹⁹

---

¹⁹ Sdružení pro příležitosti mladých migrantů, Vietnam [online], [cit. 12.května 2013]. Dostupné na WWW http://www.inkluzivniskola.cz/sites/default/files/uploaded/vietnam_dbkvs.pdf

Na druhém stupni střední školy získají žáci všeobecné vzdělání, které rozšiřuje jejich rozhled. Druhý stupeň též připravuje své studenty na studium na vysoké škole. Dovolím si tedy tento druh vzdělání přirovnat k našemu gymnáziu. Přijetí na toto vietnamské gymnázium je podmíněno velmi obtížnou přijímací zkouškou, kterou úspěšně zvládne jen malé procento studentů. Toto studium trvá tři roky a je standardně ukončeno závěrečnou zkouškou.¹⁹

7.2.3 Odborné školy

7.2.3.1 Střední odborné školy

Ve Vietnamu rozlišujeme dva typy tohoto vzdělání. Prvním typ je pro studenty, kteří mají za sebou 1. stupeň střední školy a trvá tři nebo čtyři roky a druhý typ je určen pro studenty, jež mají maturitu. Tento typ studia trvá jeden nebo dva roky.¹⁹

7.2.3.2 Střední odborné učiliště

Jedná se v podstatě o kvalifikační kurzy, jejichž délka se pohybuje mezi jedním a třemi roky. Tuto délku si může student sám.¹⁹

7.2.4 Vysoké školy

Stejně jako u nás se studium na vysokých školách rozděluje na bakalářské a magisterské studium. Existuje i doktorandské studium, ale to je velmi ojedinělé. Bakalářské studium trvá tři roky a podmínky pro přijetí jsou identické s našimi. Ve Vietnamu ale musíme rozlišovat školy, které nabízejí jen bakalářské studium, které je bráno jako vyšší odborné studium. Tyto typy škol spadají pod správu státu. Na magisterské studium jsou přijímaní studenti stejným principem jako u nás. Je ale velmi málo studentů, kteří tuto možnost studia využijí.¹⁹

---

¹⁹ Sdružení pro příležitosti mladých migrantů, Vietnam [online], [cit. 12.května 2013]. Dostupné na WWW http://www.inkluzivniskola.cz/sites/default/files/uploaded/vietnam_dbkvs.pdf

8 Znojmo a vietnamská minorita

V této části práce se zabývám již konkrétní situací, která na Znojmsku panuje. Znojmo je městem, ležící u hranic s Rakouskem. Zde se nachází, podle Statistického úřadu ČR, přes 2000 osob s cizím státním občanstvím. Trvalý pobyt má asi 1160 osob z tohoto počtu. Mnou zkoumaná minorita je zastoupena ve Znojmě počtem přes 622 obyvatel. Vietnamská menšina u nás využívá možnosti práce na živnostenský list a mnoho z nich má vlastní prodejnu a zabývá se prodejem různého zboží. Také na Znojmsku se objevují restaurační zařízení s vietnamskými pokrmy nebo poskytují kosmetické služby.

8.1 Subjektivní zkušenost

Díky svým zkušenostem, které jsem získala průběhem svého života v různých školních zařízeních, se mohu prezentovat osobní zkušenost s integrací během posledních 10 let.

První kontakty s vietnamskou menšinou jsem získala na základní škole, kam chodily vietnamské děti většinou zcela nepřipravené. Nejen že neuměli náš jazyk, ale neměli naprosto žádné informace o našem způsobu života, proto vznikaly různé konflikty mezi žákem a pedagogem. My, čeští žáci, jsme se většinou vietnamským dětem stranily. Považovaly jsme je za odlišné a nemožná byla i komunikace s nimi. Musím ovšem říci, že i vietnamské děti se nesnažily do našeho kolektivu začlenit. Postupem času se však tato situace začala razantně měnit, děti Vietnamců přicházely do škol již se znalostí českého jazyka a chápaly již naše normy chování.

8.1.1 Uyanga

Ráda bych v této práci také okomentovala svou zkušenost s vietnamskou minoritou, kterou hodnotím pozitivně.

Moje matka je učitelkou na základní škole, kde přichází do kontaktu s různými lidmi. Do třídy dostala také vietnamskou dívku jménem Uyanga, která byla jiná všemi způsoby. Byla totiž vietnamskou albínkou. Má velké problémy se zrakem. Tato dívka byla velmi inteligentní a za pár měsíců se naučila perfektně česky. Její matka, měla střední školu, ale živila se tady ve Znojmě šitím volantu. Jako všechny vietnamské děti i Uyanga musela mít českou paní na hlídání. Uyangina matka však neměla dostatek financí, aby mohla pokrýt veškeré výdaje související s Uyanginým vzděláním. Jako rodina jsme se rozhodli, že každý měsíc budeme této dívce platit obědy a další výdaje na vzdělání. Na oplátku k nám chodila na návštěvy a vyprávěla nám o svém životě. Tyto rozhovory byly velmi poučné, vždy jsme se na Uyangu těšili. Po čase jsme již Uyangu začali brát na výlety a začlenila se do naší rodiny. I její matka k nám začala chodit na návštěvy a my jsme se snažili najít jí jinou práci, která by nebyla tak časově a fyzicky náročná. To se nám povedlo, bohužel, díky tomu odcestovaly obě dvě do Rakouska, kde do dnes žijí. Uyanga měla ze začátku strach z nového prostředí a jazyka, ale podle dopisů, které nám psala, jsme zůstali klidní. Její adaptabilita je skvělá.

Tato zkušenost je k nezaplacení. Doporučuji všem lidem, aby si tuto „adopci“ vyzkoušeli, nejen že někomu mohou finančně pomoci, ale také pomohou k integraci. Člověk se může pak mnohem lépe aklimatizovat a včlenit do cizí společnosti, vidí totiž na vlastní oči, jak se zde žije. Další výhodou pro tuto činnost je, že se dozvíte o nové kultuře, my jsme měli možnost ochutnat tradiční vietnamské jídla, zažili jsme svátky, které slavili a poučili jsme se i z myšlení a přístupu k životu Vietnamců. V této chvíli mohu konstatovat, že tato zkušenost byla ryze pozitivní.

8.2 Analýza rozhovoru s Annou Nguyen

Rozhovor jsem vedla s osmnácti-letou studentkou znojemského gymnázia. Narodila se zde ve Znojmě, ale rodiče přijeli k nám na Znojemsko před dvaceti lety. Takto starou studentku jsem si vybrala proto, že už má nadhled a může otevřeněji mluvit o problémech či situaci Vietnamců u nás.

Její rodiče jsou rozvedení. Otec odjel před asi sedmi lety zpátky do Vietnamu. Matka úspěšně podniká ve Znojmě, má už dva obchody, jeden se spotřebním zbožím a druhý s galanterií. Ve Znojmě je velmi známá a dokonce si lidé pletou dceru s matkou.

Na otázku, zdali rodiče umí česky, mi bylo zodpovězeno, že ano. Doma však mluví především vietnamsky. Matka Anny zde žije přes dvacet let, rozumí velmi dobře česky, ale stále má problémy se skloňováním. Absolutní neznalost je u Anniny matky ve psaní. Gramatické odlišnosti jsou patrné, bylo mi řečeno, že vietnamština je mnohem jednodušší než čeština.

Anna je jako většina svých vrstevníků, na otázku, jestli čte české knížky, mi odpověděla, že nerada čte a vůbec ji nebaví historie nebo literatura. Čte však raději česky než vietnamsky. Má totiž větší slovní zásobu v českém jazyce. Dívá se však na české filmy a komedie.

U Anny doma se česky moc nemluví, matka i otec s ní mluví především vietnamsky, ale když Anně vypadne slovíčko ve vietnamštině, použije český ekvivalent. Rodiče se od dětství své dcery snažili naučit ji vietnamsky a přiblížit ji kulturu, o kterou přišla.

Otázka, jestli měla paní na hlídání, byla zodpovězena, že tento trend je u Vietnamců stále velmi aktuální. Děti jsou hlídány tetami, či babičkami, ty je učí česky a naučí se u nich i českým tradicím a kultuře. Anna měla za své dětství dvě „babičky“, přicházela k nim po škole, kde ještě musela strávit čas v družině. U této paní se navečeřela, udělala úkoly a pak si pro ni přišli rodiče. Při rozhovoru přiznala, že u paní, která byla v pořadí druhá, byla velmi ráda. Bohužel už není mezi námi, při této zmínce, jsem zaznamenala slzy v očích. Můžeme tedy tvrdit, že v tomto případě, byl vztah vietnamského dítěte a „babičky“ velmi silný a že tato osoba patřila k Annině rodině.

Do školy s Aničkou chodilo mnoho spolužáků vietnamského původu, ale bylo spíše výjimkou, že by Anna měla tohoto spolužáka přímo ve třídě. Tato situace sice nastala, ale bylo mi sděleno, že se spolu nebavili, už vůbec ne vietnamsky. Bylo to pro ni nepříjemné.

Negativní zkušenosti s učiteli Anna nemá. Všichni se k ní jak na základní škole, tak i na gymnáziu chovali velmi dobře. Anna není problémovým žákem, proto žádné konflikty nikdy neměla.

Na základní škole měla Anička samé jedničky, velmi dbala na vzdělání. Dnes je studentkou gymnázia a říká, že dobré známky již nejsou její prioritou, důležité je udělat maturitní zkoušku a dostat se na vysokou školu. Anna má v dnešní době problémy hlavně s docházkou do školy, kdy ji už párkrát hrozilo nekvalifikování z různých předmětů. Na vysokou školu chce jít, je zaměřená na tanec a výtvarnou činnost, ráda by proto absolvovala konzervatoř. Další obor, který ji láká, je architektura. Anniným oblíbeným předmětem je totiž matematika. Jako studentka gymnázia si uvědomuje, že po ukončení tohoto druhu studia, nemá žádnou odbornou způsobilost, proto se bude snažit dostat a vystudovat vysokou školu. Nejraději by šla studovat do Brna, je totiž blízko Znojma a sledává kvalitu brněnských univerzit jako velmi vysokou.

Spolužáci i její okolí se o zemi, z které pochází rodiče, moc nezajímali. Tento nezájem si můžeme vysvětlit tak, že ani Anna se o svou zemi nezajímá. Její kultura je česká, neslaví třeba Velikonoce nebo jiné křesťanské svátky, ale jiné svátky jsou jí vlastní. Bylo mi sděleno, že například jmeniny nejsou u nich v rodině slaveny. Ptala jsem se také, zdali měla někdy nějakou prezentaci či přednášku o Vietnamu, Anička tuto zkušenost nemá.

Anna se s komunitou vietnamské menšiny ve Znojmě stýká. Znojmo je malé město a je často na denním pořádku potkat své známé několikrát denně. Pořádají se také různé akce, kde se sejde vietnamská komunita, například den dětí se slaví ve Znojmě po vietnamském způsobu. Tento svátek se zde slaví tak, že ve velkém sále znojmského hotelu se sejdou tito občané a na jeden velký stůl se vyskládají různé sladkosti a hračky, pak se odstartuje a děti se vrhnou na tento stůl. Anna mi říkala, že někdy je to i dost nebezpečné, protože děti jsou v této „rvačce“ zastoupeny v různých věkových kategoriích. Každopádně to musí být velký adrenalinový zážitek.

Anička slaví vietnamské i české svátky. Svátky křesťanské jí však nic neříkají. Její komunita slaví dvakrát nový rok, jeden podle našeho kalendáře a druhý podle kalendáře čínského. Oslavy jsou prý velkolepější než naše. Vietnamci si tento svátek užívají jako správná konzumní společnost, tak jako většina našich spoluobčanů, nakupují velmi mnoho jídla a pití. Rozdíl však je, že pro Vietnamce jsou tyto svátky hlavně příležitostí k setkání celé rodiny a ne k uspokojení svých chuťových pohárků.

Anna mi sdělila, že si dnes nedokáže představit, že by chodila nebo žila s Vietnamcem. Sexuální život podle ní je velmi jiný než náš evropský. Velmi často se stává, že lidé z Vietnamu mají pohlavní styk až po svatbě, hlavně dívky, které jsou k tomu vedeny. Má i malou zkušenost s vietnamským mladíkem a považuje ji za velmi negativní. Vietnamští muži jsou prý velmi nezkušení a nervózní pokud jde o komunikaci se ženou, proto Anna preferuje jen české partnery. Momentálně však žádného partnera nemá.

S negativním postojem ze strany Čechů se Anna nesešla a nesešává. Snad jen v posledních ročnících základní školy byla Anna atakovaná ze strany svých spolužáků kvůli svému vzhledu. Tyto narážky brala ze začátku s úsměvem, ale potom ji hodně mrzely, cítí se totiž jako Češka.

Přístup k cizincům nedokáže hodnotit, myslím ale, že se podle ní zlepšil, po nahrávání rozhovoru mi sdělila, že již Vietnamci nemají problémy a Češi jsou více informováni o této skupině. Objevují se však situace, kdy Vietnamci ruší pořádek. To jsou však podle ní ojedinělé situace.

Život zde jí připadá dobrý a zpátky do Vietnamu by se nepřestěhovala, ani její matka. Hodnotí zdejší společnost pozitivně a přidává, že pokud se minorita chová tak, aby nenarušoval společenské vztahy a normy, jsou Češi, alespoň zde na Znojemsku, vstřícní a ochotní pomoci.

8.3 Analýza rozhovoru s pedagogem

Rozhovor jsem provedla s paní učitelkou, která učí ve Znojmě na Základní škole JUDr. Josefa Mareše. Tato pedagožka má více jak 25- letou praxi ve školství. S vietnamskou menšinou se začala setkávat po roce 1989. Svou první zkušenost s vietnamským žákem měla před 15 lety. V té době nebyl přístup státu, podle názoru paní učitelky, dostatečný. Příchozí žáci a ani jejich rodiče neuměli vůbec česky. Existovala tedy velká komunikační propast. Na této základní škole to řešili dvěma hodinami denně výukou českého jazyka, ve třídě byli žáci napříč věkovým spektrem. Po těchto dvou hodinách se žáci vraceli zpět do svých tříd dle věku, kde se učili s českými dětmi.

Dnes už je situace jiná. Děti jsou už asimilovány, nemají problémy s češtinou, hlavně proto, že se tu narodily a v raném dětství měly české chůvy, které děti učily českému jazyku a kultuře. V dnešní době paní učitelka sleduje také problémy s chováním, podle ní, měli dříve větší kázeň, moc se v hodinách neprojevovali, dnes už je tomu jinak. Paní učitelka zažila také šikanu, v tomto případě právě šikanovalo dítě vietnamského původu dítě českého původu. Tato situace byla však vyřešena a další konflikty nenastaly. Aktuální situace je, že ve škole nevidí žádné ataky na vietnamskou minoritu. Vietnamské děti jsou oblíbené a patří mezi pilné žáky, se kterými málokdy bývají problémy.

Paní učitelka také konstatuje, že rodiče i děti jsou oproti nám ambicióznější. Mají mnohem větší zájem o vzdělání a také se více váží učitelů. Rodiče se velmi zajímají o prospěch svého dítěte, není jim lhostejné, avšak nemají čas se mu věnovat po škole, proto je tedy typické i dnes, že vietnamští rodiče zaměstnávají české chůvy.

Mezi problémy, které paní učitelka uvedla, patří soužití více vietnamských rodin v jednom bytě, kdy vznikají problémy s českými sousedy. Avšak zpovídaná osoba nemá osobní zkušenost, která by byla negativní, ovšem slyšela o těchto problémech. Další situací, jež je hodnocena negativně, je prodejní činnost vietnamské menšiny, kdy se paní učitelce zdá, že je ve městě Znojmo přespříliš vietnamských obchodů, ovšem přiznává, že díky vysoké nezaměstnanosti na Znojmsku je pro občany Znojma výhodné nakupovat právě ve vietnamských obchodech, kde ceny potravin, oblečení a jiného spotřebního zboží jsou mnohem levnější.

Její názor na tuto minoritu je kladný a nevidí žádné problémy, bránící v soužití s ní.

8.4 Analýza rozhovoru se starostou města Znojma

Starostou města Znojma je Ing. Vlastimil Gabrhel, v této funkci působí od roku 2011 a je členem České strany sociálně demokratické.

Starosta města Znojma shledává tuto menšinu jako rychle adaptabilní a nekonfliktní. Důležitým aspektem je pro město Znojmo komunikace s touto minoritou, kdy se jedná hlavně o komunikaci obchodního rázu. Město Znojmo totiž pronajímá Vietnamcům své nebytové prostory. Problémem však je vystavování zboží, které podle starosty, kazí historický ráz města Znojma, s tímto názorem souhlasím. Právě to by chtěl pan Ing. Gabrhel změnit a zlepšit komunikaci, aby se tento problém již nevyskytoval. Co se týče nelegálního zboží ve Znojmě, je tato trestná činnost na tomto území minimální. Horší situace je v obci Chvalovice a v nákupním areálu Excalibur, Freeport v bývalém mezipásmu, kde jsou časté problémy s padělaným zbožím a pyrotechnikou. Shodují se s paní učitelkou, že bytová situace také není dobrá, jelikož si je vědom většího počtu obyvatel jednoho bytu. Řešení však nenabídl. Zvýhodnění či úlevy jsou pro starostu negativním jevem, který nechce na radnici zavádět. Radnice dává podle něj stejné šance všem, jak v podnikání, tak ve vzdělávání. Osobně bere tuto minoritu jako velmi přizpůsobivou a nekonfliktní. Sice žádného příslušníka této minority nezná, ale kladný vztah k nim má.

9 Závěr

Práce je zaměřená na problematiku integrace vietnamských dětí na Znojemsku. Komunita vietnamských obyvatel na tomto území se stále rozšiřuje a jejich děti tvoří na znojemských školách největší počet cizinců, proto je důležité, aby pedagog měl alespoň základní znalosti o vietnamské kultuře. Tyto znalosti mohou pak učitel velmi pomoci při komunikaci s rodiči nebo dětmi. Naše kultury jsou velmi odlišné. Vietnamská kultura je ovlivněná jiným náboženstvím a historií, proto je jasné, že některé zvyky, tradice či gesta jsou zcela jiné. Vyzdvihla bych hlavně rozdílnost v úctě ke škole a pedagogům, vietnamští rodiče a i děti si pedagoga váží a chovají toto povolání ve velké vážnosti. Také jejich úcta k rodině a předkům je vlastnost, kterou bychom se od nich měli učit. Pokud bude mít učitel alespoň základní informace o této minoritě, jistě se zlepší proces vzdělávání dítěte pocházejícího z Vietnamu. Mým cílem v této práci bylo, aby pedagog pochopil a uměl reagovat na chování svého žáka a jeho rodičů.

Tato práce je klasicky rozdělena na dvě části, v té první jsem se zaměřila právě na problematiku integrace, kde jsem popsala možné způsoby integrace, členění atd. Je důležité, aby se pedagog i v této pojmové problematice vyznal a věděl konkrétní význam daného pojmu. Dále jsem v této části přiblížila negativní přístupy ze strany majoritní společnosti. Musela jsem také zmínit situaci imigrantů v České republice, v této části jsem také poukázala na pobírání různých sociálních dávek ze strany cizinců, v naší společnosti existuje mnoho předsudků a stereotypů, které souvisí s tímto tématem. Pokusila jsem se zde vyvrátit právě tento předsudek, pomohly mi k tomu statistické údaje. Zmínila jsem se také o integraci cizinců v České republice, v tomto bodě jsem se zaměřila na problémy, které souvisejí s integrací.

V této části informuji čtenáře i o vietnamském etniku. Začínám historickou periodizací dějin Vietnamu, historii považuji za důležitou součást každého národa, a proto jsem ji zahrnuje do své práce. Dále se věnuji vietnamské kultuře a náboženství. Náboženství patří k důležitým aspektům ovlivňující společnost, u nás bylo tímto náboženstvím křesťanství, ve Vietnamu však konfucianismus. Přibližuji zde i tradiční svátky a důležitou neverbální komunikaci, jejíž neznalost často způsobuje nepříjemné situace. Po přečtení této části pochopíme, proč tyto situace vznikají a můžeme se jim vyhnout. Součástí této části práce je i seznámení s historicko-kulturními vztahy mezi Čechy a Vietnamci. Popisují zde i vietnamské školství, jelikož se domnívám, že pro pedagoga je zajímavé poznat i jiné možnosti vzdělávání.

V poslední části práce, kterou uvádím jako praktickou, se již zabývám situací Vietnamců a hlavně vietnamských dětí na Znojmsku. Jako první zmiňuji svou vlastní zkušenosti s touto minoritou. Tuto zkušenost hodnotím jako velmi pozitivní.

První rozhovor je se studentkou gymnázia, která se tady již narodila. Druhý rozhovor jsem vedla s pedagogem na základní škole a třetí se starostou města Znojma. V analýze těchto rozhovorů můžeme sledovat stejné názory na vietnamskou minoritu. Hlavně to, že jsou velmi přizpůsobiví a nevyvolávají konflikty. Cítíme také z názoru obou Čechů, že jim vadí přítomnost vietnamského zboží, které kazí historický ráz Znojma. K dalšímu problému patří obydlí, kdy i z vlastní zkušenosti mohu potvrdit to, že více vietnamských rodin žije v jednom bytě, pak vznikají konflikty kvůli parkovacím místům, či nadměrnému hluku. Tyto problémy jsou však vždy řešeny domluvou a nevznikají větší konflikty s touto minoritou.

Z rozhovoru s Annou Nguyen jsem se přesvědčila o tom, jak moc pracovití Vietnamci jsou. Většina jich je od rána do večera v práci, proto jejich děti jsou hlídány českými tetami. Tento trend pokračuje stále a já ho hodnotím pozitivně, jelikož se vietnamské děti hned odmala učí česky a českým tradicím. Anna mi také blíže popsala situaci ve Vietnamu, která není moc dobrá. Tamější lidé tam mají problémy s hygienou a převládá i nedostatek zboží. Avšak co se týče společnosti, je tato kultura velmi semknutá. Vietnamci dbají mnohem více na rodinu a stále mají hodnoty, které u nás už nejsou aktuální.

Díky těmto rozhovorům mohu konstatovat, že vietnamská menšina je na Znojmsku velmi dobře integrována. Žáci ve školách nejsou problematickými a většinou patří k nejlépe hodnoceným. Musíme si však uvědomit, že zvláště v minulosti za těmito výsledky stály hodiny dřiny a doučování. Existují sice ještě v naší společnosti stereotypy a předsudky, ale myslím si, že díky informacím a různým akcím, které pomáhají k integraci, se tyto názory změní a vietnamská minority bude brána jako součást České republiky.

10 Seznam literatury

- [1] HLADÍK, J. *Multikulturní výchova: Socializace a integrace menšin*. Zlín: UTB, 2006. ISBN 80-7318-424-9.
- [2] BARŠA, P. *Politická teorie multikulturalismu*. 2. vydání, Brno: CDK, 2003. 206 s. ISBN 80-7325-020-9.
- [3] HIRT, T. ; JAKOUBEK, M.: *Soudobé spory o multikulturalismus a politiku identit*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čaněk, 2005.
- [4] DRBOHLAV, D. : Mezinárodní migrace obyvatelstva – pohyb a pobyt. In ŠIŠKOVÁ, T. (ed.) *Menšiny a migranti v České republice: My a oni v multikulturní společnosti 21. století*. Praha: Portál 2001. s. 17 -30. ISBN 80-7178-648-9.
- [5] FRIŠTENSKÁ, H.: Pojmy xenofobie, rasismus, rasové násilí a rasová diskriminace. In ŠIŠKOVÁ, T. (ed.) *Výchova k toleranci a proti rasismu: multikulturní výchova v praxi*. Praha: Portál, 2008, s. 12 – 35. ISBN 978-80 -7367-182-2.
- [6] JANDOUREK, J. *Sociologický slovník*. Praha: Portál, 2001. 285 s. ISBN 80-7178-535-0
- [7] MÜLLEROVÁ, P.: Vietnamské etnikum v České republice. In ŠIŠKOVÁ, T. (ed.) *Výchova k toleranci a proti rasismu: multikulturní výchova v praxi*. Praha: Portál, s. 81-98. ISBN 80-7178-285-8
- [8] THANG, D.,H.: Charakter vietnamské komunity v ČR a průběh její integrace. In BALVÍN, J. (ed.) *Identita ve vztahu k národnostním menšinám*. Praha: Komise Rady hl. m. Prahy pro oblast národnostních menšin, 2006, s. 618-621. ISBN 80-903727-6
- [9] MORGENSTERNOVÁ, M.; ŠULOVÁ, L., aj. *Interkulturní psychologie : Rozvoj interkulturní senzitivity*. Praha : Karolinum, 2007. 220 s. ISBN 978-80-246-1361-1.
- [10] HRACHOVCOVÁ, M. Multikulturalita na vlastní kůži : Teorie a modely sociálního soužití. In ASSENZA, D. (ed.) *Individuální přístup k pomoci jiným, začlenění minorit 4. díl*. Olomouc : A & M Publishing, 2007, s 49 – 52. ISBN 978-80-903654-3-8.

[11] ŠIŠKOVÁ, T. (ed.) *Menšiny a migranti v České republice: My a oni v multikulturní společnosti 21. století*. Praha: Portál 2001. 188 s. ISBN 80-7178-648-9.

[12] UHEREK, Z.; KORECKÁ, Z. ; POJAROVÁ, T. aj. *Cizinecké komunity z antropologické perspektivy : vybrané případy významných imigračních skupin v České republice*. Praha : Etnologické ústav AV ČR, v.v.i., 2008. 259 s. ISBN 978-80-87112-12-0.

[13] PRŮCHA, J. *Interkulturní psychologie : Sociopsychologické zkoumání kultur, etnik, ras a národů*. 2, rozš. Vyd. Praha : Portál, 2007. 224 s. ISBN 978-80-7367-280-5.

[14] PRŮCHA, J. *Multikulturní výchova: příručka (nejen) pro učitele*. Praha : Triton, 2006. 263 s. ISBN 80-7254-866-2.

[15] ŠIŠKOVÁ, T. (ed.) *Výchova k toleranci a proti rasismu*. Praha: Portál 1988. s. 203. ISBN 80-7178-285-8

Použité elektronické zdroje:

[16] Analýza aktuální situace v oblasti integrace cizinců na území [online], Praha: Vláda České republiky, ze dne 4. ledna 2012 [cit. 5. dubna 2013]. Dostupné na WWW: http://docs.opu.cz/Analyza_a_aktualni_koncepce_integrace_cizincu.pdf

[17] Projekty podpořené Ministerstvem práce a sociálních věcí v roce 2007 v Programu podpory integrace cizinců [online], Praha : Ministerstvo práce a sociálních věcí, ze dne 27.9.2007[cit. 10.května 2013]. Dostupné na <http://www.cizinci.cz/clanek.php?lg=1&id=439>

[18] Šárka Martínková, Eva Pechová, Jan Procházka. Vietnamská menšina v České republice: Náboženství, kultura, soužití[online], Dostupné na WWW http://www.cerme.cz/ukazka_stud_mat/04/04_04t.html

[19] Sdružení pro příležitosti mladých migrantů, Vietnam [online], [cit. 12.května 2013]. Dostupné na WWW http://www.inkluzivniskola.cz/sites/default/files/uploaded/vietnam_dbkvs.pdf

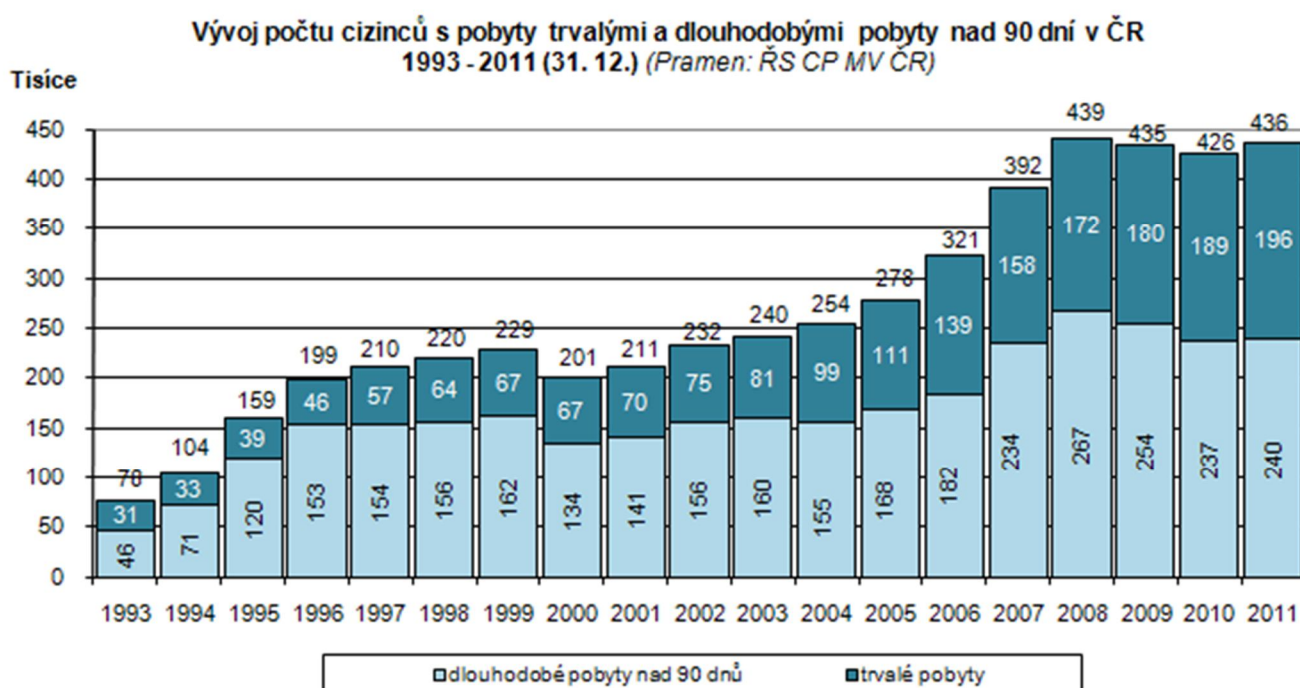
[20] Klára Procházková, 2007. Vztah k jiným národnostem I. [online], [cit. 12.května 2013]. Dostupné na WWW <http://cvvm.soc.cas.cz/vztahy-a-zivotni-postoje/vztah-k-jinym-narodnostem-i>

11 Přílohy

- Otázky položené Anně Nguyen :
  1. Kolik Ti je let?
  2. Narodila ses ve Vietnamu anebo zde v Čechách?
  3. Rodiče uměli česky, když sem přijeli?
  4. Co Ti přijde na češtině nejtěžší?
  5. Čteš české knížky?
  6. Mluvíte doma česky?
  7. Když si byla malá, měla si někoho na hlídání?
  8. Chodili nebo chodí s Tebou do třídy i jiní Vietnamci?
  9. Jaké si měla na základní škole známky?
  10. Chceš jít na vysokou školu?
  11. Zajímali se Tví spolužáci o život ve Vietnamu?
  12. Stýkáš se s ostatními Vietnamci, pořádáte nějaké akce?
  13. Slaviš spíše vietnamské nebo české svátky?
  14. Chodilas/chodíš s Čechem nebo s Vietnamcem?
  15. Setkala ses s negativním postojem české společnosti vůči Vietnamcům?
  16. Jezdíš někdy domů do Vietnamu?
  17. Cítíš rozdíly mezi našimi kulturami?
  18. Myslíš, že se u nás přístup k cizincům zlepšil?

- Otázky položené starostovi města Znojma
  1. Jaký máte pohled na integraci vietnamské minority na Znojemsku?
  2. Co si myslíte, že je potřeba zlepšit?
  3. Jaký máte názor na obchodní činnost vietnamské minority na Znojemsku?
  4. Jaký je Váš subjektivní názor na tuto minoritu?
  5. Znáte osobně někoho z této minority?

- Rozhovor s paní učitelkou ze základní školy JUDr. Josefa Mareše
1. Jak dlouho učíte na základní škole?
  2. Jaká a kdy byla Vaše první zkušenost s vietnamskou minoritou?
  3. Myslíte si, že se mění situace vietnamských dětí u nás?
  4. Sledovala jste nějaké odchylky v chování žáků a jejich rodičů z Vietnamu?
  5. Jaký mají podle Vás přístup ke vzdělání děti a rodiče vietnamského původu?
  6. Jaký je Váš subjektivní postoj vůči této minoritě?

Grafy:

zdroj: <http://www.czso.cz>

	Cizinci							
	celkem	ženy	občané zemí EU	z toho státní občanství				
				Ukrajina	Slovensko	Vietnam	Polsko	Rusko
Jihomoravský kraj	<u>36 386</u>	<u>14 565</u>	<u>12 712</u>	<u>11 598</u>	<u>7 821</u>	<u>4 684</u>	<u>729</u>	<u>1 110</u>
Znojmo	<u>2 409</u>			<u>227</u>	<u>370</u>	<u>622</u>	<u>64</u>	<u>87</u>

Zdroj:
<http://vdb.czso.cz>

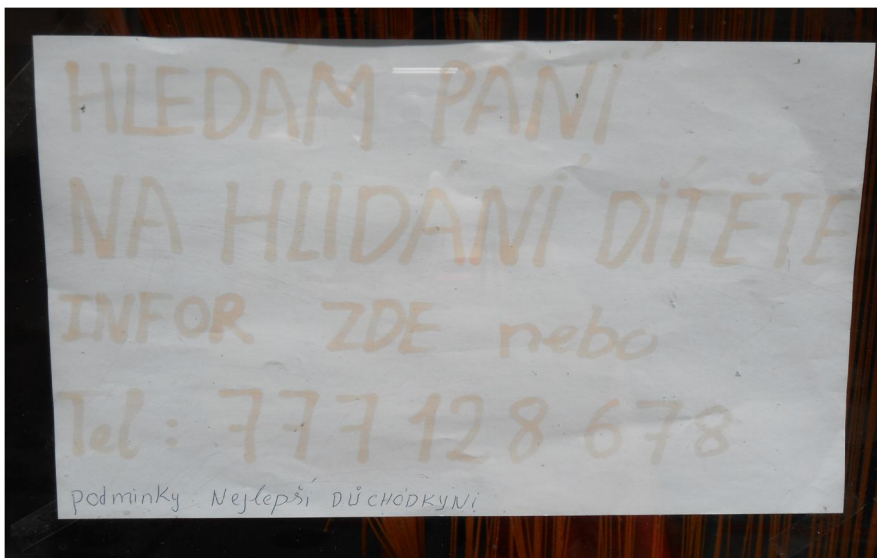
ČR, kraje, okresy	Cizí státní příslušníci evidovaní na úřadech práce							
	celkem	z toho ženy	v tom					
			Cizinci, kteří nepotřebují povolení k zaměstnání		Občané EU/EHP + Švýcarska		Počet pracovních povolení cizinců	
			celkem	z toho ženy	celkem	z toho ženy	počet pracovních povolení cizinců celkem	Počet pracovních povolení cizinců - ženy
Česká republika	217 862	76 510	26 510	13 055	154 560	50 398	36 640	13 002
Znojmo	448	165	91	47	317	94	40	24

Zdroj informací: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

Fotografie ze Znojma:

1. První fotografie zobrazuje stálou poptávku vietnamských rodičů po českých chůvách.

2. Na druhé fotografii můžete vidět jeden z obchodů, který vlastní Annina matka. Jedná se o obchod, kde se prodává zboží nejrůznějšího druhu, od drogerii přes textil až po potraviny.
3. Všem známá asijská bistra se ve Znojmě také vyskytují, toto se nachází na Slepčím trhu a není jediné ve Znojmě.

4. Zde můžeme vidět vystavené zboží, nacházející se pár metrů od radnice.